

Alkoholkonsumtionen 2024

Preliminära uppgifter från Monitormätningarna
Björn Trolldal, mars 2025

Inledning

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) ansvarar för Monitormätningarna, där den totala alkoholkonsumtionen i Sverige beräknas genom att summera den registrerade konsumtionen med den oregistrerade delen.

Den registrerade delen omfattar alkohol som säljs på Systembolaget, restauranger och i livsmedelsbutiker (folköl) inom landet. Den oregistrerade delen består av alkohol som förs in i landet vid resor, hemtillverkning, köp av smugglad alkohol samt inköp via internet från andra leverantörer än Systembolaget. Den oregistrerade delen kartläggs genom Monitormätningarnas löpande frågeundersökning, som årligen omfattar cirka 18 000 personer.

Här redovisas preliminära uppgifter för 2024, som jämförs med åren 2023 och 2019. Förutom uppgifter om den totala konsumtionen presenteras även anskaffningen av alkohol uppdelad på de olika registrerade och oregistrerade källorna. En rapport med de definitiva uppgifterna för 2024 publiceras i oktober 2025.

Alla uppgifter avser, eller är baserade på, liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. De preliminära uppgifterna för 2024 anges med en decimal, med undantag för Systembolagets definitiva försäljningsuppgifter. De redovisade procentuella förändringarna baseras på liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, med två decimaler. För mer information, se bakgrundsavsnittet.

Sammanfattning

Den totala alkoholkonsumtionen

- Den totala alkoholkonsumtionen sjönk med ungefär 2,3 % under 2024 jämfört med 2023. Uppgifterna för 2024 är dock preliminära.
- Under 2024 uppgick den totala konsumtionen till ungefär 8,4 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre.

De registrerade delarna av konsumtionen

- Den registrerade delen av konsumtionen sjönk med cirka 0,6 % under 2024 jämfört med 2023.
- Under 2024 uppgick den registrerade delen till ungefär 7,4 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, vilket motsvarar cirka 88 % av totalkonsumtionen.

De oregistrerade delarna av konsumtionen

- Den oregistrerade delen av konsumtionen minskade med ungefär 13 % under 2024 jämfört med 2023.
- Den oregistrerade delen uppgick till drygt 1,0 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre under 2024. Det är ungefär 12 % av totalkonsumtionen.

Resultat

Den totala alkoholkonsumtionen

Den totala alkoholkonsumtionen sjönk under 2024 jämfört med 2023. Konsumtionen var även lägre under 2024 jämfört med 2019. I tabell 1 redovisas konsumtionen uppdelat på de registrerade och oregistrerade delmängderna under 2024, 2023 och 2019.

Under 2024 uppgick den totala konsumtionen till drygt 8,4 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Detta motsvarar en minskning med cirka 2,3 % jämfört med 2023 och med ungefär 6,0 % i förhållande till 2019.

Tabell 1. Den totala alkoholkonsumtionen och de olika delmängder i antal liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, 2019, 2023 och 2024. Förändringarna i procent är beräknade på resultat med två decimaler. Preliminära uppgifter för 2024.

Delmängd	2019	2023	2024	Förändringar i procent	
				2019–2024	2023–2024
<u>Totalt</u>	8,98	8,64	8,4	-6,0 %	-2,3 %
<u>Registrerat</u>	7,14	7,44	7,4	+3,5 %	-0,6 %
Systembolaget	5,82	6,09	6,05	+3,8 %	-0,7 %
Restauranger	0,90	1,00	1,0	+13 %	+2 %
Folköl	0,42	0,35	0,3	-21 %	-5 %
<u>Oregistrerat</u>	1,84	1,20	1,0	-43 %	-13 %
Resandeförsel	1,04	0,62	0,6	-42 %	-2 %
Hemtillverkning	0,18	0,23	0,2	+13 %	-14 %
Köp av smuglat	0,51	0,19	0,1	-74 %	-28 %
Internet*	0,11	0,16	0,1	-4 %	-34 %

Källor: Monitormätningarna, Systembolaget, Folkhälsomyndigheten och Sveriges Bryggerier. På grund av avrundning är summan av delmängderna inte alltid identisk med totalsumman.

*Systembolagets försäljning online ingår inte i delmängden internet. Den ingår i Systembolagets registrerade försäljning.

De registrerade delarna av konsumtionen

Den registrerade delen av konsumtionen minskade något under 2024 jämfört med 2023. Den låg dock fortfarande på en högre nivå under 2024 jämfört med 2019, se tabell 1.

Under 2024 uppgick den registrerade delen till 7,4 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det var en minskning med cirka 0,6 % jämfört med 2023. Jämfört med 2019 var den registrerade delen däremot 3,5 % högre under 2024.

Under 2024 uppgick Systembolagets försäljning till 6,05 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Detta innebar en minskning med 0,7 % jämfört med 2023, men en ökning med 3,8 % jämfört med 2019.

Restaurangernas försäljning uppgick preliminärt till cirka 1,0 liter under 2024. Det var en ökning med ungefär 2 % jämfört med 2023 och med 13 % jämfört med 2019. Folkölsförsäljningen fortsatte däremot att minska även under 2024. Försäljningen var preliminärt 5 % lägre än 2023 och cirka 21 % lägre än 2019.

Under 2024 utgjorde den registrerade försäljningen preliminärt cirka 88 % av den totala konsumtionen, vilket var drygt 1 procentenhet mer än 2023. Den registrerade delen var även större under 2024 jämfört med 2019, med en skillnad på ungefär 8 procentenheter, se tabell 2.

De oregistrerade delarna av konsumtionen

Den oregistrerade delen av konsumtionen minskade under 2024 jämfört med 2023 och var även lägre under 2024 jämfört med 2019, se tabell 1. Under 2024 uppgick den oregistrerade delen av konsumtionen till drygt 1,0 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det var en minskning med cirka 13 % jämfört med 2023 och med 43 % jämfört med 2019.

Resandeförseln uppgick till ungefär 0,6 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre under 2024. Det motsvarar en minskning med ungefär 2 % jämfört med 2023 och 42 % jämfört med 2019.

Under 2024 minskade både köp via internet och hemtillverkning jämfört med 2023. Internethandeln sjönk med 34 %, medan hemtillverkningen minskade med 14 %. Trots detta var hemtillverkningen 13 % högre 2024 än 2019, medan internethandeln var 4 % lägre. Systembolagets försäljning online ingår dock inte i kategorin köp via internet. Den räknas istället in i Systembolagets registrerade försäljning.

Köp av smugglad alkohol minskade med 28 % under 2024 jämfört med 2023.

Under 2024 utgjorde den oregistrerade delen ungefär 12 % av den totala konsumtionen, vilket var ungefär 1 procentenhet lägre än 2023 och 8 procentenheter lägre än 2019.

De olika delmängdernas andelar av totalkonsumtionen

Under 2024 skedde vissa förändringar i de olika delmängdernas andelar av den totala konsumtionen jämfört med 2023. Trots att Systembolagets försäljning, mätt i liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, minskade under året, ökade Systembolagets *andel* av den totala konsumtionen, se tabell 2. Samtidigt minskade andelarna för köp av smugglad alkohol och internethandel.

Tabell 2. De olika delmängdernas andelar i procent av den totala alkoholkonsumtionen, baserat på liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, åren 2019, 2023 och 2024. Uppgifterna för 2024 är preliminära. Förändringar i procentenheter.

Delmängd	2019	2023	2024	Förändringar i procentenheter	
				2019–2024	2023–2024
Registrerat	79,5 %	86,1 %	88 %	+8	+1
Systembolaget	64,8 %	70,5 %	72 %	+7	+1
Restauranger	10,0 %	11,6 %	12 %	+2	0
Folköl	4,7 %	4,0 %	4 %	-1	0
Oregistrerat	20,5 %	13,9 %	12 %	-8	-1
Resandeförsel	11,6 %	7,2 %	7 %	-4	0
Hemtillverkning	2,0 %	2,7 %	2 %	0	0
Köp av smugglat	5,7 %	2,1 %	2 %	-4	-1
Internet*	1,2 %	1,9 %	1 %	0	-1

Källor: Monitormätningarna, Systembolaget, Folkhälsomyndigheten och Sveriges Bryggerier. På grund av avrundning är summan av delmängderna inte alltid identisk med totalsumman.

*Systembolagets försäljning online ingår inte i delmängden internet. Den ingår i Systembolagets registrerade försäljning.

Av de registrerade delmängderna hade Systembolaget den största andelen, motsvarande ungefär 72 % av den totala konsumtionen under 2024. Därefter följde restaurangförsäljningen med 12 % och folkölsförsäljningen med 4 %.

Av de oregistrerade delmängderna stod resandeförseln för cirka 7 % av den totala konsumtionen under 2024. Hemtillverkad alkohol och köp av smugglad alkohol stod för omkring 2 % vardera, medan köp via internet utgjorde cirka 1 %.

Jämfört med 2019 har det skett relativt stora förändringar i några av källornas andelar av den totala konsumtionen. Systembolagets andel ökade med 7 procentenheter, samtidigt som både resandeförsel och köp av smugglad alkohol minskade med 4 procentenheter vardera, se tabell 2.

Förändringar i konsumtionen av olika dryckeskategorier

Under 2024 stod vin för ungefär 43 % av den totala konsumtionen, följt av starköl med 33 % och spritdrycker med 18 %. Folkölets andel uppgick till omkring 4 %, medan cider utgjorde 2 %. Jämfört med 2023 var förändringarna i de olika dryckeskategoriernas andelar små. Starköl ökade med 1 procentenhet, medan vin minskade med lika mycket.

Även i jämförelse med 2019 var förändringarna små. Under denna period ökade vinets andel med 1 procentenhet samtidigt som folkölets andel minskade med lika mycket.

Bakgrund

Monitormätningarna inleddes år 2000 och har pågått kontinuerligt sedan dess. Sedan 2013 ansvarar CAN för genomförandet. Syftet med mätningarna är bland annat att beräkna den totala alkoholkonsumtionen i Sverige genom att summera den registrerade delen av konsumtionen med den oregistrerade delen.

Den registrerade delen av konsumtionen omfattar alkohol som säljs inom landet via Systembolaget, restauranger och livsmedelsbutiker (folköl). Den benämns som registrerad eftersom försäljningen finns statistikförd hos Systembolaget, Folkhälsomyndigheten och Sveriges Bryggerier.

Den oregistrerade delen av konsumtionen består av alkohol som förs in i landet vid resor, hemtillverkning, köp av smugglad alkohol samt köp via internet från andra leverantörer än Systembolaget. Denna del kartläggs genom Monitormätningarnas löpande frågeundersökning, som årligen omfattar cirka 18 000 personer.

Sedan årsskiftet 2019/2020 har respondenterna möjlighet att besvara frågorna i undersökningen via ett digitalt formulär som nås via en sms-länk. De som inte svarar via länken eller enbart har fast telefon blir uppringda för en telefonintervju på samma sätt som tidigare. Frågorna är desamma som i det digitala formuläret.

Under 2019 genomfördes ett större test av den nya metodiken parallellt med den tidigare metoden. Syftet var att beräkna länkvärden som kan användas för att jämföra svaren med den nya metodiken med svaren från den gamla.

Här redovisas uppgifter för åren 2024 och 2023, som även är jämförbara med 2019. På grund av metodförändringen är data från 2019 och senare inte helt jämförbara med uppgifter från 2018 och tidigare. Därför används 2019 som basår vid jämförelser med senare år.

Uppgifterna för 2024 är dock preliminära. Det beror bland annat på att de officiella uppgifterna för restaurang- och folkölsförsäljningen ännu inte var sammanställda vid tidpunkten för publiceringen av dessa uppgifter. Restaurang- och folkölsförsäljningen har därför skattats.

De redovisade volymerna i liter ren alkohol per invånare från 15 år och uppåt under 2024 anges med en decimal, med undantag för Systembolagets definitiva försäljningsuppgifter. De procentuella förändringarna baseras däremot på uppgifter med två decimaler. I dryckeskategorin cider ingår även blanddrycker.

I den löpande frågeundersökningen ställs även frågor om de intervjuade personernas inköp på Systembolaget. Summan av de uppgivna köpen, uppdelade per dryckeskategori, jämförs sedan med Systembolagets faktiska försäljning.

Den procentuella skillnaden mellan de uppgivna köpen på Systembolaget och den faktiska försäljningen används som en korrigeringsfaktor för de olika oregistrerade delmängderna, det vill säga resandeförsel, köp av smugglad alkohol, internetköp och hemtillverkning. Denna korrigeringsfaktor är central för att fånga upp korrekta mängder av de oregistrerade delmängderna.

Vid beräkningen av denna korrigeringsfaktor beaktas också att de oregistrerade delmängderna i olika grad är koncentrerade till de som dricker allra mest, en grupp som är överrepresenterad bland de som inte svarar i undersökningen. För en mer detaljerad beskrivning av den metodik som används i Monitormätningarna hänvisas till CAN:s rapport 221 (Trolldal, 2024) och CAN:s rapport 207 (Nyfjäll & Trolldal, 2022).

Ett av syftena med Monitormätningarna är att beräkna svenskarnas alkoholkonsumtion på en aggregerad, nationell nivå. Den registrerade försäljningen i Sverige omfattar dock även icke-svenskars köp inom landet, såsom gränshandel på Systembolaget, särskilt från norska kunder. Dessutom ingår utländska turisternas inköp för konsumtion i Sverige, både på Systembolaget och på restauranger. Däremot inkluderas inte svenskars konsumtion i samband med resor utomlands i beräkningarna.

Fördjupade analyser visar dock att icke-svenskars köp i Sverige och svenska turisternas konsumtion utomlands i stort sett tar ut varandra. Nettot av dessa storheter blir därför i det närmaste noll. Detta innebär att den uppmätta nivån på total anskaffning i Monitormätningarna kan användas som ett mått på svenskars totala alkoholkonsumtion (Trolldal & Åström, 2021; Trolldal, 2024).

Referenser

Nyfjäll M. & Trolldal B. (2022). *Estimating total alcohol consumption in the Monitor survey – an updated technical description of the estimating method*. Rapport 207. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Trolldal B. (2024). *Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2023*. Rapport 228. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Trolldal B. & Åström V. (2021). *Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2020*. Rapport 202. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

C.A.N

CAN är ett nationellt kompetenscentrum som tar fram och sprider kunskap om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.

Vi följer konsumtions- och skadeutvecklingen genom undersökningar och forskning. Myndigheter och organisationer använder kunskap från CAN som underlag för beslut och insatser. Vi är en del av civilsamhället och i vår styrelse finns representanter för våra medlemsorganisationer. Där finns även olika myndigheter representerade.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning – www.can.se

